

SYLLABUS I LËNDËS “E DREJTA KUSHTETUESE”

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti Juridik
Titulli i lëndës:	E drejta kushtetuese
Programi:	Juridik i përgjithshëm
Niveli:	Bachelor
Statusi lëndës:	Obligative
Viti i studimeve:	Viti i I-rë, Semestri i II-të
Numri i orëve në javë:	3+2
Vlera në kredi – ECTS:	7
Koha / lokacioni:	Fakulteti Juridik
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. Asoc. Dr. Kadri Kryeziu
Të dhënat kontaktuese:	kadri.kryeziu@uni-prizren.com
Përshkrimi i lëndës:	Studentët përmes kësaj lënde do të analizojnë konceptet themelore kushtetuese, burimet e së drejtës kushtetuese, sistemet dhe institucionet kushtetuese, llojet e kushtetutave, aspektin kushtetues të sundimit të së drejtës dhe mbrojtjen e të drejtave dhe lirive kushtetuese. Po ashtu, do të trajtohet shkurtimisht edhe sistemi kushtetues i Republikës së Kosovës.
Qëllimi i lëndës:	Kjo lëndë ka për qëllim që t'i mësojë studentët e studimeve bachelor me pjesën teorike të së drejtës kushtetuese si degë e veçantë e së drejtës, ku ata do të kenë mundësit t'i analizojnë konceptet themelore kushtetuese, sistemet dhe institucionet kushtetuese, burime e së drejtës kushtetuese, natyrën dhe llojet e kushtetutave, aspektin kushtetues të sundimit të së drejtës dhe mbrojtjen e të drejtave dhe lirive kushtetuese. Një vëmendje e veçantë do t'i kushtohet sistemit kushtetues të Republikës së Kosovës, parimeve dhe strukturës kushtetuese në Kosovë përfshirë këtu organizimin dhe fushëveprimin e organeve kushtetuese të Republikës së Kosovës.
Rezultatet e të nxënit:	Pas përfundimit të suksesshëm të ligjeratave studentët duhet të jenë në gjendje të: • Të kuptojnë dhe njohin konceptet themelore kushtetuese • Të kuptojnë institucionet themelore juridike dhe politike të sistemit kushtetues; • Njohuritë e gjeneruara nga kjo lëndë t'i materializojnë në praktikë. • Të përvetësojnë njohuri edhe për sistemin kushtetues në Republikën e Kosovës;

	Të aftësohet për interpretimin e dispozitave juridike nga kjo fushë.		
Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	3	1/15	45
Ushtrime teorike/laboratorike	2	1/15	30
Punë praktike			
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	1	1/15	15
Ushtrime në terren			
Kollokfiume, seminare	1	1/1	1
Detyra të shtëpisë	1	1/5	5
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	3	15	45
Përgatitja përfundimtare për provim	2	1/11	22
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuis,provim final)	1	1/8	8
Projektet, prezantimet ,etj	1	1/4	4
Totali			175 orë (7 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	Metodologjia e mësimdhënies do të konsistojë në ligjërimitin e lëndës në mënyrë të qartë dhe të kuptueshme për studentët sikurse edhe në analizën e thellë të tematikës përkatëse. Ligjërata do të prezantohet sipas metodës interaktive. Me qëllim të përgatitjes sa më të mirë të lëndës dhe të mundësisë për ndërveprim më të madh në klasë, është erekomanduar që studentët të lexojnë paraprakisht materialet për temën e cila do të diskutohet në orën pasuese. Studentët inkurajohen të bëjnë pyetje, komente dhe sugjerime gjatë ligjëratave si dhe të grisin pika të diskutimit në kuadër të temës së ligjërates.		
Metodologjia e vlerësimit:	Vlerësimi me gojë dhe me shkrim: Pjesëmarrja dhe aktiviteti në ligjërata.....5% Pjesëmarrja dhe aktiviteti në ushtrime .....5% Punime seminarike ..... 10% Vlerësimi final: .....80% Totali: 100%		

Literatura	
Literatura primare:	-Kadri Kryeziu, "E drejta kushtetuese", Prizren, 2017. -Kurtesh Saliu, "E drejta kushtetuese" Prishtinë, 2004. -Arsim Bajrami & Florent Muçaj, "E drejta kushtetuese", Prishtinë 2018. -Kushtetuta e Republikës së Kosovës.
Literatura shtesë:	-Oliver Duhamel, "Droit Constitutionnel/E drejta kushtetuese-Demokracitë", Paris 1993, përktheu nga frëngjishtja Alba Frashëri -Vicki Jackson "Constitutional Engagement in a Transnational Era", Oxford University Press, 2013. -Rosenfeld, Michel, and András Sajó, eds. "The Oxford handbook of comparative constitutional law", Oxford University Press, 2012.

Plani i dizajnuar i mësimi:		
Java	Ligjërata	Ushtrime
<i>Java e parë:</i>	Prezentim i programit të lëndës dhe metodologjisë së mësimdhënies	Prezentim i metodologjise së punës në ushtrime
<i>Java e dytë:</i>	Paraqitja e kushtetutave dhe zhvillimi kushtetues në botë Prejardhja dhe shkëndijat e Kushtetutës Paraqitja e kushtetutave të para të shkruara Shkaqet e zbatimit të kushtetutave të shkruara Paraqitja e kushtetutave të shkruara gjatë shekullit XVII-të, XVIII-të dhe XIX-të	Përsëritje-paraqitja e kushtetutave dhe zhvillimi kushtetues në botë
<i>Java e tretë:</i>	Kuptimi, objekti i studimit, metodat dhe burimet e së drejtës kushtetuese Kuptimi i të Drejtës Kushtetuese Rëndësia e së Drejtës Kushtetuese	Përsëritje-kuptimi, objekti i studimit, metodat dhe burimet e së drejtës kushtetuese

	Objekti i studimit dhe metodat e të Drejtës Kushtetuese Përmbajtja e të Drejtës Kushtetuese Burimet e të Drejtës Kushtetuese	
<i>Java e katërt:</i>	Kushtetuta si akt juridiko - politik i shtetit Kuptimi i kushtetutës Teoritë mbi llojet e kushtetutave Vetitë e kushtetutës Përmbajtja e kushtetutës Përbërja (struktura) e kushtetutës Mënyrat e miratimit dhe ndryshimit të kushtetutës	Përsëritje-Kushtetuta si akt juridiko-politik i shtetit Elaborim i përmbajtjes së Kushtetutës së Kosovës, mënyrës së miratimit dhe ndryshimit të saj
<i>Java e pestë:</i>	Peridoizimi i zhvillimit kushtetues në botë Zhvillimi kushtetues nga fundi i shekullit XVIII dhe gjatë shekullit XIX Zhvillimi kushtetues në botë në periudhën midis Luftës së Parë dhe të Dytë Botërore Zhvillimi kushtetues në botë pas Luftës së Dytë Botërore	Përsëritje-periodizimi i zhvillimit kushtetues në botë, analizë e karakteristikave të kushtetutave të caktuara që janë paraqitur gjatë periudhave të caktuara
<i>Java e gjashtë:</i>	Kushtetutshmëria dhe ligjshmëria Paraqitja dhe zhvillimi i parimit të kushtetutshmërisë Nocioni i kushtetutshmërisë Përmbajtja e parimit të kushtetutshmërisë Nocioni i ligjshmërisë Përmbajtja e parimit të ligjshmërisë Parimi i sundimit të së drejtës dhe shteti ligjor	Përsëritje-Kushtetutshmëria dhe ligjshmëria
<i>Java e shtatë:</i>	Shteti Paraqitja e shtetit Nocioni i shtetit	Përsëritje-Shteti dhe tipet e format e shtetit

	Format e qeverisjes shtetërore Format e regjimit politik Format e rregullimit shtetëror Format e ushtrimit të pushtetit shtetëror	
<i>Java e tetë:</i>	Organet e shtetit Llojet e organeve shtetërore Parlamenti Shefi i shtetit Qeveria Gjykata Prokuroria	Përsëritje-organet e shtetit Diskutim lidhur me organet e shtetit në Republikën e Kosovës
<i>Java e nëntë:</i>	Evolucioni i identitetit kushtetues në Kosovë Historiku i mbrojtjes kushtetuese të drejtave në Kosovë Mbrojtja kushtetuese e të drejtave dhe lirive të njeriut në Republikën e Kosovës Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës Përbërja e Gjykatës Kushtetuese Kompetencat e Gjykatës Kushtetuese në Kosovë Efekt i vendimeve të Gjykatës Kushtetuese	Përsëritje-Evolucioni i identitetit kushtetues në Kosovë Gjykata kushtetuese e Republikës së Kosovës, përbërja, palët e autorizuara, kompetencat dhe efekti i i vendimeve
<i>Java e dhjetë:</i>	Liritë dhe të drejtat e njeriut e të shtetasit nga sfera e së drejtes kushtetuese Paraqitja dhe zhvillimi i institucionit të lirive dhe të drejtave të njeriut e të shtetasit Klasifikimi i lirive dhe të drejtave të njeriut e të shtetasit Liritë dhe të drejtat personale Liritë dhe të drejtat politike Liritë dhe të drejtat sociale ekonomike dhe kulturore	Përsëritje-Liritë dhe të drejtat personale, politike dhe sociale, ekonomike dhe kulturore
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	Sistemi i zgjedhjeve Kuptimi i sistemit të zgjedhjeve dhe i së drejtës të zgjedhjeve Rëndësia e zgjedhjeve dhe e sistemit të zgjedhjeve	Përsëritje-sistemi i zgjedhjeve

	Teoria politike e kushtetuese-juridike dhe sistemi i zgjedhjeve Sistemi i ndarjes së mandateve me rastin e zgjedhjeve Llojet e sistemeve të zgjedhjeve Raporti midis zgjedhësve dhe përfaqësuesve të zgjedhur prej tyre Roli i partive politike në sistemin e zgjedhjeve	
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Partitë politike Kuptimi i partive politike Paraqitja dhe zhvillimi i partive politike Funksionet e partisë politike Fuqia e partisë politike Karakteret klasor i partive politike Partitë politike si faktorë të demokracisë Ithtarët dhe anëtarët e partive politike Organizimi i partive politike Llojet e partive politike Grupet e interesit	Përsëritje-partitë politike
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Vetëqeverisja lokale Vetëqeverisja lokale, kuptimi dhe përkufizimi Prejardhja dhe zhvillimi i vetëqeverisjes lokale Kushtetet e ekzistimit dhe funksionimit të vetëqeverisjes lokale Format e vetëqeverisjes lokale Pushteti lokal - dekoncentrimi dhe decentralizimi Vetëqeverisja lokale në Kosovë	Përsëritje-vetëqeverisja lokale
<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	Mbrojtja dhe ushtria Roli politik i ushtrisë në shtetet dhe sistemet politike të ndryshme Qëndrimi i kushtetutës ndaj mbrojtjes dhe ushtrisë	Përsëritje-mbrojtja dhe ushtria

	Mbrojtja dhe ushtria në kushtetutat e vendeve unitare dhe atyre federative Mbrojtja dhe ushtria në Kosovë	
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Parapërgaditje për provim	Përsëritje e temave të trajtuara gjatë semestrit
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		
<i>Studentët janë të obliguar :</i> • Studenti duhet të respektojë orarin e ligjëratave, ushtrimeve dhe njëkohësisht të jetë i vëmendshëm në orën mësimore. • Plagjiatura dhe fenomenet e ngjashme mashtruese do të ndëshkohen sipas akteve juridike në fuqi. • Të respektohet Kodi i Etikës për Studentët i Universitetit “Ukshin Hoti” në Prizren.		